

Sgiliau a dysgu

Cerddoriaeth
yng nghwricwlwm cenedlaethol Cymru

Mae'r ddogfen hon yn amlygu'r datganiadau neu'r adrannau hynny yn y rhaglenni astudio cerddoriaeth lle ceir cysylltiad pendant â

- datblygu meddwl
- datblygu cyfathrebu
- datblygu TGCh
- datblygu rhif

a hybu

- Cwricwlwm Cymreig a Chymru, Ewrop a'r byd
- addysg bersonol a chymdeithasol
- gyrfaedd a'r byd gwaith.

Mater i'r ysgolion benderfynu arno yw nifer a chyd-destun y cyfleoedd hyn, a hynny o fewn eu gorolwg/cynllun o'r cwricwlwm.

Datblygu meddwl

Dylai ysgolion ddarparu cyfleoedd, lle bo'n briodol, i ddysgwyr ddatblygu a chymhwyso meddwl ar draws y cwricwlwm trwy'r prosesau cynllunio, datblygu a myfyrio.

Mewn cerddoriaeth, bydd y dysgwyr yn cynllunio, yn datblygu ac yn myfyrio, a hynny dros gyfnod o amser ac wrth greu cerddoriaeth fyw. Er enghraifft, bydd y dysgwyr yn dewis adnoddau addas ar gyfer perfformio a chyfansoddi, yn creu ac yn datblygu syniadau cerddorol, yn gwerthuso'u cerddoriaeth eu hunain a cherddoriaeth pobl eraill, ac yn myfyrio ynghylch eu dulliau gweithio.

Mewn cerddoriaeth, mae cyfleoedd i ddatblygu meddwl ar draws yr adrannau Sgiliau ac Ystod yn y rhaglenni astudio ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3.

Datblygu cyfathrebu

Dylai ysgolion ddarparu cyfleoedd, lle bo'n briodol, i ddysgwyr ddatblygu a chymhwyso sgiliau cyfathrebu ar draws y cwricwlwm trwy'r sgiliau llafaredd, darllen, ysgrifennu a chyfathrebu ehangach.

Mewn cerddoriaeth, bydd y dysgwyr yn cyfathrebu trwy berfformio a chyfansoddi, a byddant yn datblygu ac yn defnyddio'u sgiliau siarad a gwrando trwy werthuso'u gwaith eu hunain a gwaith pobl eraill.

Mewn cerddoriaeth, mae cyfleoedd i ddatblygu cyfathrebu ar draws adrannau Sgiliau ac Ystod yn y rhaglenni astudio ar gyfer Cyfnodau Allweddol 2 a 3.

Datblygu TGCh

Dylai ysgolion ddarparu cyfleoedd, lle bo'n briodol, i ddysgwyr ddatblygu a chymhwyso sgiliau TGCh ar draws y cwricwlwm trwy ddarganfod, datblygu, creu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau a thrwy ddefnyddio ystod eang o offer a meddalwedd.

Mewn cerddoriaeth, bydd y dysgwyr yn datblygu ac yn defnyddio'u sgiliau TGCh trwy ddefnyddio technoleg cerddoriaeth i archwilio, creu, datblygu a gwireddu syniadau cerddorol.

Cyfnod Allweddol 3

Sgiliau

Perfformio

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

10. wireddu syniadau cerddorol gan ddefnyddio TGCh a thechnoleg cerddoriaeth.

Cyfansoddi

Dylid rhoi cyfleoedd i'r disgyblion:

5. gyfansoddi gan ddefnyddio TGCh a thechnoleg cerddoriaeth.

Datblygu rhif

Dylai ysgolion ddarparu cyfleoedd, lle bo'n briodol, i ddysgwyr ddatblygu a chymhwyso eu sgiliau rhif ar draws y cwricwlwm trwy ddefnyddio gwybodaeth fathemategol, cyfrifo, a dehongli a chyflwyno casgliadau.

Mewn cerddoriaeth, nid oes unrhyw gyfeiriadau penodol at ddatblygu rhif.

Y Cwricwlwm Cymreig (7–14) a Chymru, Ewrop a'r Byd (14–19)

Dylai ysgolion ddarparu cyfleoedd, lle bo'n briodol, i ddysgwyr 7-14 oed ddatblygu a chymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth o nodweddion diwylliannol, economaidd, amgylcheddol, hanesyddol ac ieithyddol Cymru. Dylai dysgwyr 14–19 oed gael cyfleoedd i fod yn weithredol wrth ddeall agweddau gwleidyddol, cymdeithasol, economaidd a diwylliannol ar Gymru fel rhan o'r byd cyfan.

Mewn cerddoriaeth, bydd y dysgwyr yn perfformio ac yn gwrandao ar gerddoriaeth Cymru, o'r gorffennol a'r presennol, gan gynnwys cerddoriaeth o'r traddodiad clasurol, cerddoriaeth werin a phoblogaidd, a cherddoriaeth o draddodiadau a diwylliannau eraill sy'n cynrychioli cymunedau Cymru. Gellir seilio gweithgareddau cyfansoddi ar symbyliadau nad ydynt yn rhai cerddorol megis llenyddiaeth, celf weledol neu dirwedd ffisegol Cymru.

Cyfnod Allweddol 2

Ystod

Perfformio

Dylai'r repertoire ar gyfer perfformio gynnwys cerddoriaeth o'r gorffennol a'r presennol. Dylai'r repertoire hwnnw gynnwys cerddoriaeth o'r traddodiad 'clasurol' Ewropeaidd, cerddoriaeth werin a phoblogaidd, cerddoriaeth Cymru a thraddodiadau a diwylliannau cerddorol eraill.

Gwerthuso

Dylai'r repertoire ar gyfer gwrandao gynnwys cyfansoddiadau a pherfformiadau'r disgyblion eu hunain a cherddoriaeth gan bobl eraill, sy'n perthyn i genres ac arddulliau amrywiol ac sy'n hanu o wahanol gyfnodau a diwylliannau. Dylai'r repertoire gysylltu â phrofiadau cerddorol y disgyblion a'u hymestyn, a dylai gynnwys enghreifftiau a gymerwyd o'r traddodiad 'clasurol' Ewropeaidd, cerddoriaeth werin a phoblogaidd, cerddoriaeth Cymru a thraddodiadau a diwylliannau cerddorol eraill.

Cyfnod Allweddol 3

Ystod

Perfformio

Dylai'r repertoire ar gyfer perfformio gynnwys cerddoriaeth o'r gorffennol a'r presennol. Dylai'r repertoire hwnnw gynnwys cerddoriaeth o'r traddodiad

'clasurol' Ewropeaidd, cerddoriaeth werin a phoblogaidd, cerddoriaeth Cymru, traddodiadau a diwylliannau cerddorol eraill, a cherddoriaeth sy'n datblygu yn ystod yr unfed ganrif ar hugain.

Gwerthuso

Dylai'r repertoire ar gyfer gwranddo gynnwys cerddoriaeth fyw a cherddoriaeth sydd wedi'i recordio, gan gynnwys cyfansoddiadau a pherfformiadau'r disgyblion eu hunain a cherddoriaeth gan bobl eraill. Dylai'r repertoire gynnwys cerddoriaeth sy'n perthyn i genres ac arddulliau amrywiol, sy'n hanu o wahanol gyfnodau a diwylliannau, ac sydd wedi'i chyfansoddi ar gyfer gwahanol gyfryngau ac at amrywiaeth o ddibenion. Dylai'r repertoire gysylltu â phrofiadau cerddorol y disgyblion a'u hymestyn, a dylai gynnwys enghreifftiau a gymerwyd o'r traddodiad 'clasurol' Ewropeaidd o'i wreiddiau cynharaf hyd heddiw, cerddoriaeth werin a phoblogaidd, cerddoriaeth Cymru a thraddodiadau a diwylliannau cerddorol eraill, gan gynnwys y rheiny sy'n datblygu yn ystod yr unfed ganrif ar hugain.

Addysg bersonol a chymdeithasol

Dylai ysgolion ddarparu cyfleoedd, lle bo'n briodol, i ddysgwyr hyrwyddo eu hiechyd a'u lles emosiynol a'u datblygiad moesol ac ysbrydol; fod yn ddinasyddion gweithgar a hybu datblygiad cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang; a pharatoi ar gyfer dysgu gydol oes.

Mae cerddoriaeth yn dod â nifer o fanteision yn ei sgil o safbwynt iechyd a lles y dysgwyr, ac mae rhai o'r manteision hynny'n deillio'n uniongyrchol o'r pleser cynhenid sy'n gysylltiedig â chreu cerddoriaeth. Mae cerddoriaeth yn datblygu hunan-barch a hyder y dysgwyr ynghyd â'u gwytnwch a'u dyfalbarhad, eu hunanddisgyblaeth a'u hymroddiad. Mae cerddoriaeth yn cyfrannu at ddatblygiad ysbrydol ac emosiynol y dysgwyr hefyd, ac mae'n eu hannog i feithrin ymwybyddiaeth a gwerthfawrogiad o'u diwylliant eu hunain a diwylliannau eraill.

Mewn cerddoriaeth, nid oes unrhyw gyfeiriadau penodol at addysg bersonol a chymdeithasol.

Gyrfaoedd a'r byd gwaith

Dylai ysgolion ddarparu cyfleoedd, lle bo'n briodol, i ddysgwyr 11–19 oed datblygu eu hymwybyddiaeth o'r maes gyrfaoedd a'r byd gwaith a sut mae eu hastudiaethau'n cyfrannu at baratoi ar gyfer bywyd gwaith.

Mewn cerddoriaeth, bydd y dysgwyr yn datblygu sgiliau a phriodoleddau y gellir eu trosglwyddo, trwy greu cerddoriaeth yn unigol ac mewn grwpiau. Mae'r sgiliau a'r priodoleddau hyn yn helpu paratoi ar gyfer dysgu gydol oes, gwaith a hamdden, a gallant gynnig llwybr i'r diwydiannau creadigol a diwylliannol sy'n ehangu'n gyson.

Mewn cerddoriaeth, nid oes unrhyw gyfeiriadau penodol at yrfaoedd a'r byd gwaith.